

כ כל שאתה מזרקן, אתה נזכר יר תר בילדות. לי יש המון זיכרונות. גם הוריי וגם הוריה של אשתי הם מהגרים. הם לא ידעו את השפה האנגלית. לכן, ברגע שעזבו את הגטו, הפכו לאפס. אביה של אשתי הוא בן 83. הוא סיציליאני. הוא איבד את כל רכושו כשריפה ענקית. שכנים יהודיים הילוו לו כסף, כדי שיחזור לעסקים. לא ידעתי, כילד, הרבה על יהדות. רק ידעתי שיהודים היו טובים אלינו — הם עזרו לאמא שלי, לאבא שלי.

חובות ניריורק מרוצפים כזה. הגענו — והסתבר שלא רק שאינם מרוצפים כזה, אלא שאינם מרוצפים כלל, ומצפים מאיתנו לעשות זאת... יותר מכל, רצו הוריי לתת לאחי ולי השכלה. גרנו מאחורי המכולת. אמי ילדה אותנו בבית. איש מאיתנו לא נולד בבית-חולים. רק כשמלאו לי 16 שנים עברנו לגור בראשונה בבית ממש. עד היום אמי מתגוררת באותו הבית. גם אני עברתי באחרונה לגור שם, בימים

איך המרגש, כשמגלים חלום? לא, אינני מרגיש שכבשתי משהו — אני חכם מדי. צריך לעבוד מאד-מאד קשה, ואני עבדתי המון. אולי אינני יפהפה, בעל הופעה זוהרת — אני לא בלונדי ואני נראה כמו הדוד של כולם, יש בוודאי חכמים ומבריקים ממני, אך אי-אפשר למנוע ממני לעבוד, ולעבוד קשה: חוץ מזה, היה לי מזל. אולי היו מי שעברו קשה ממני, אבל לי היה מזל. איך, בכל זאת, עשיתי זאת? מהו סוד הקסם שלי? אין לי קסם — זה הסוד!

תני לי לחשוב: אני תמיד אומר לך, לרדי, במיוחד למדלן בתי (23), הלומד רת בבית-הספר למישפטים: "הפגיעות הגדולה ביותר היא לרצות דברים: את רוצה שאנשים יאהבו אותך, את רוצה להשיג — זאת פגיעות!" המסר הנוצרי הוא: "צריך לתת ולא לקחת". אמרתי לא מכבר למדלן: "אם תאהבי ולא תצפי לאהבה בחזרה — לא תיפגעי! איש לא יכול לעצור אותך מלאהוב, איש לא יוכל לעצור אותך מלעשות זאת!" פחד מכישלון? למולי, נכשלתי יר



אני לא מתחייב

שדורי תחנות האחרונה!

להוריי היתה חנות-מכולת. אני זוכר איך לכל ספק בחנות הרביקו שם, ומי שמכר לנו פסטה היה מכונה "מר פסטה". וכדומה. גרנו בסביבה מעורבת ונחשבנו כמעמד הבינוני מפני שהיתה לנו חנות.

כשכונה שלנו היו הרבה עניים. ביי מים ההם, עניים לא הלכו ללמוד בקר לג'.

כיצד אני מסביר את העובדה שאני התקדמתי? הורים שאפתנים? האנשים שהיגרו או לאמריקה, על פי הגדרה, היו או מיואשים מאד או חרודי אמריקאים. רבים מהם שמעו על כמה ניר יורק נהדרת, שלכל אחד יש בית, עבר רה. באיטלקית יש פיתגם האומרי: "כש באנו לכאן (לניו יורק), נאמר לנו שר

שאיני מבלה בבית-המושל בעיר אל-בני.

מדוע עברתי? מפני שאמי לא הסי כימה לעבור לגור אצלי. חוץ מזה, זה הבית שלי.

יש לי זיכרון אחד, חזק, מהימים ההם: יום אחד הופיעה אשה אלגנטית בחנות שלנו — מקום שבקבוקריהסדה היו מונחים על הריצפה, אי-סדר. אני זוכר שהיה לה אודם על השתניים! אצי לנו זה לא היה נהוג.

כולם בחנות שאלו: "מי זאת?"

* בירת המדינה ניו יורק. ברוב מדינות ארצות-הברית, ערי-הבירה הן ערי שדה, ולאוו דווקא הערים הגדולות ביותר.



מושל קומו

להשיג בכל מחיר את האשה שאתה אוהב

אמרתי לך: אני נראה כמו "הדוד של", אני מוזכר לכל אחד את הדוד שלו, אני לא נשמע מבריק באורח לא מובן, אנשים לא פוחדים ממני. את מבינה? אילו הייתי נראה זוהר, בלתי-מושג, נשמע מתוחכם מדי, מתלבש מושלם, מתנהג בצורה מתחכמת — היו אומרים: "גנו, בטח, בטח שהוא הגיע לאן שהגיע..." והיו פוחדים מפניי. כך אני נכנס לבית-ספר ציבורי ומדבר עם הילדים. אני אומר להם: "אני בא מסביבה דומה לסביבה שלכם, אמא שלי ואבא שלי מהגרים, אמא שלי בת 86 לא יודעת לקרוא מילה אנגלית, ואני מת על פסטה! אני מושל מדינת ניו יורק, ואומרים שהיו לי סיכויים נהדרים להיבחר כגובמבר כנשיא ארצות-הברית. אם את כל זה אני יכולת לעשות, אז שערך בנפשכם מה אתם יכולים לעשות, שאתם צעירים, מוכשרים ויפים..." אני מייצג את הציפיות של כולם, וניתן להזדהות איתי.

פחד

אם אני מפחד משהו מדוע את שאלת? אני נראה לך יותר מדי בטוח בעצמי?

"המורה של מריו", לא איהרה את שובה לבוא. בו במקום קיבלתי סטירה. אחר-כך הסתבר שהיא באה לבקש מהוריי רשות להקפיץ אותי כיתה. את חושבת שקיבלתי מהוריי התי נצלות? מעולם לא! הם, קורס-כל, סטיר, מה שבטוח — בטוח. אם לא קיבלתי א' (מ-90% ומעלה) — אז... כן, יש לי הרבה כבוד כלפי הוריי. אני שמח שאת מבחינה בכך. כבוד להוריר, לחברך — זהו כבוד לעצמך. הסיבה לכך שאינך לוקח סמים, אינך גונב — זהו הכבוד לעצמך. לצחוק על אדם מבוגר מפני שאיבד מיכולתו הגופנית או השכלית — זוהי הפרעה נפשית!

החלום האמריקאי:

אנחנו מיליונרים ומיליונים במדינה הזאת (ארצות-הברית) שכל אחד יכול להכריז: "אני הוא החלום האמריקאי!"

אין כמעט אמריקאי שאינו קשור לחלום הזה. רוב האנשים שנעשו בעלי כוח או כסף מגלים אותו. רבים-רבים התחילו מאפס. אולי לא כולם הצליחו כמוני, בדור הראשון (ילידי ארצות-הברית).

המועמד הבא, אם...

מריו מאתיו קומו הוא איש ממוצע-קומה, בעל מראה איטלקי, כמוצא הוריו. איש שבנה עצמו מלמטה — כמו שאומרים — ב-10 האצבעות. איש חריף, מהיר-מחשבה, בעל גינונים בלתי-אמצעיים. אין הוא צריך להתחבא מאחורי פקידות או תארים — הוא מריו קומו, גבר אמיתי.

מייד בתחילת השיחה התנפל עלי: "למה את מראיית אותי? אני בדיתי ואת מראיית רק ביג-שוטס ("אנשים חשובים"), מועמדים לנשיאות, אז למה אותי?" מתקפה ב: "אל תאמיני לפוליטיקאים. כאן (בארצות-הברית) כל מי שרץ לפוליטיקה יספר לך שהוא גוי-של-שבת, למען הקולות היהודיים..."

איש פיקח. קומו. הוא ניטרל אותי מראש מרוב ההסתייגויות, שיכולות היו להיות נגדו. בהמשך הוא יורה בצורות, מגרה אותי לירות בחזרה. כשהוא קורא, הוא מתרווח בכסא, מרים רגליים על השולחן וגורא כנהנה. שם המשחק: הורדות-ידיים — מי מוריד למי, אבל בחן, בחיוך, באווירה טובה. שונאיו אמרו לי: איש מסוכן, רב-כוח, שיש להיזהר ממנו, אדם הנוטר לדורידורות, נוקם ונוטר. במחשבה שניה — לאיזה אדם מצליח אין שונאים?

במיקרים שבהם אינו יורה — כשעולות שאלות שהוא לא ציפה להן — הוא חושב הרבה בטרם הוא משיב. הוא מגלגל את הכדור אלו, שואל אותי מרובוקטיבית את אותה השאלה וממשיך את קריה-מחשבה שלי. מה שברור — הוא נהנה. אחרת, לא היה מתאמץ. החיים, על פי קומו, הם תכלית-ההנאה ועצם-המצוי: "להתאהב, להשיג את האשה שאתה אוהב ובכל מחיר להצליח, להיות מושל, לפגוש אנשים מעניינים..." בקיצור: לעשות מה שאתה רוצה! כל הכבוד.

ומה באשר ל"אדוני הנשיא"? בארצות-הברית נעשו ספקולציות שונות סביב השאלה מדוע החליט קומו שלא לרוץ הפעם לבית-הלבן, על אף סיכוייו הטובים להגיע לשם. חלק מההשערות אינו מחמיא, ולוקה בחשדנות. אחרי היכרות עם האיש, שהמזל האיר לו פנים, ואחרי עיון במוטו שלו בחיים, זה נראה לפתע הגיוני. קומו, איש מצליח מאד, אינו ממהר לשום מקום. החיים, מספקים לו שפע של הנאה והזדמנויות. כשיתאים לו — הוא יקטוף. ללא כל קשר לחישובים. אם גורג בוש ינצח בבחירות הקרובות, ייעלם מייקל דוקאקיס מנוף המפלגה הדמוקרטית, ויעלה כוכבו של קומו כמועמד בשנת 1992 — כמתחרה לגסי נ'קסון, שינסה בוודאי שוב. ואם קומו רוצה, הוא משיג.

אמא שלי

מריו קומו, ילד גדול (בן 56) מכיר תדירות את ה"מילים: "אמא שלי". במהלך השיחה הממושכת, התלהב וביקש לשתף אותה. הוא חייג לביתה של האם בת ה-86, שעליה הוא מספר בגאווה שאינה יודעת לקרוא מילה אנגלית. לא היתה תשובה. קומו ניסה בשנית, ב"שלישית. ניכר היה בו שהוא מתוח. "איפה היא?" התעצבן, "לי היכן הלכת? איפה היא מסתובבת בחום הזה?" מושל מדינת ניו יורק — פוליטיקאי קשוח ששונא מייחסים לו כוח ועוצמה אדירים, נקמנות מסוכנות ו יכולת נדירה לשנוא — המ" שיד לסירוגין לחפש את ה"אמא שלו ולשקוע איתו ב"פינג-פונג המילולי, שגם ב"מהלכו הזכיר לעיתים את "אמא שלי". אחרי שתיים וחצי — שעה וחצי יותר מההערכה המקורית שלי — הסתיים הראיון. ססתי ממישרד המושל שבמגדל-הטווינס למ"קום סמוך, שם המתנה לי עד בוש האמא הפרטית שלי. "מה זה?" חקרה, "לא יכיר את להודיע לו שאת ממחרת? על מה היה לכם לדבר כל-כך הרבה?" "על אמא שלו."